

BRESLIN, Jimmy. *The World According to Breslin*. New York, 1984.
 FOUCAULT, Michel. *L'ordre du discours*. Teoksessa: FOUCAULT, M. *The Archeology of Knowledge*. (käänt. A. M. Sheridan Smith). New York, 1972. (1971).
 GANS, Herbert J. *Deciding What's News*. New York, 1980.
 JAMESON, Frederic. *The Political Unconscious*. Ithaca, New York, 1981.
 NEMO, Philippe. *L'homme structurale*. Paris, 1975.
 SILVO, Ismo. *Valta, kenttä ja kertomus*. Oy Yleisradio Ab, 1988.
 STEINBOCK, Dan. Ismo Silvon väitöskirjakäsikirjoitus

'Television politiikka', julkaisematon esitarkastuslausunto, 15.3.1988.
 STEINBOCK, Dan. Tom Wolfen menestysromaani on fresko itsekkyyden ajasta. *Iltalehti* 17.9.1989.
 TERKEL, Studs. *The Great Divide*. New York, 1988.
 TURKLE, Sherry. *Psychoanalytic Politics*. New York, 1978.
 WOLFE, Tom. *The Kandy-Kolored Tangerine-Flake Streamline Baby*. New York, 1987. (1963).
 WOLFE, Tom. *Radical Chic & Mau-Mauing the Flak catchers*. New York, 1987. (1970).
 WOLFE, Tom. *The Bonfire of the Vanities*. New York, 1987.

Ilkka Tervonen

Uutisten pehmeys ja kovuus on myös historiallista ja yhteiskunnallista

Luc Van Poecken tekstin suurin ansio on viikkellisyys: se haastaa erittelemään ja usein myös väittämään vastaan. Toisaalta sen suurin heikkous on ameebamaisuus: siitä on – ainakin minun – vaikea saada otetta. Henkilökohtaisesti tekstistä nousi mielestäni esille kolme peruskysymystä, nimittäin (1) Greimas'n analyysimallin ongelma, (2) kova-pehmeä -ulottuvuuden ongelma ja (3) teksti-tekijä-yleisö -suhteen ongelma.

En yritä purkaa koko Greimas'n mallia, vaan otan siitä kovan ja pehmeän uutisen eron kannalta keskeisen käsitteparin, välttäminen versus lähentyminen. Hieman pelkistäen Luc Van Poecken mukaan kovalle uutiselle on ominaista liiallinen etäisyys ja pehmeälle liiallinen läheisyys.

Mitä sitten etäisyys tai liiallinen etäisyys tarkoittaa? Anonyymi subjekti raportoi ei-narratiivisen vakiokaavan mukaisesti yhteiskunnallisten instituutioiden toimia. Ja kääntäen: vä-

hintäin tyyllillisesti tunnistettava subjekti kertoo tarinoita ihmisistä ja erilaisista sattumuksista.

Mikäli etäisyys versus läheisyys ymmärretään näin, palautuu niiden merkitys eräänlaiseen "metaolettamuksiin". Etäisyys versus läheisyys liitetään jonkinlaiseen narratiiviseen ihmisentasoisuuteen, ei esimerkiksi valtaan ja vallankäyttöön. Jos nimittäin nämä keskeiset käsitteet liitettäisiin vallankäyttöön, ne saisivat päinvastaisen merkityksen kuin nyt. Kovia uutisia leimaa identifioituminen keskeisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin, siis liiallinen läheisyys. Pehmeiden uutisten osalta tilanne olisi päinvastainen.

Olettaen että tulkintani on oikea, kääntyy kysymys etäisyydestä ja läheisyydestä käsitteilytapaa ja aihepiiriä koskevaksi ongelmaksi. Vaikka Luc Van Poecke osin jopa julkilausustustikin sulkeistaa todellisuuden transtekstuaalisena tekijänä, hän joutuu välillisesti otta-

maan sen huomioon liittäessään kovan ja pehmeän uutisen erotteluun aihepiirin.

Kovia uutisia voitaisiin kutsua vaikkapa instituutio-uutisiksi. Tällaisen uutistyyppin genesis kytkeytyy selvästi yhteiskunnallisen todellisuuden muutokseen. Mitä pidemmälle ihminen omilla toimillaan on kyennyt vaikuttamaan esimerkiksi luonnon säätelyjärjestelmiin, sitä mukaan nämä asiat ovat tulleet institutionaalisen vallankäytön kohteiksi. Tämän prosessin myötä maanviljelystä on tullut maatalouspolitiikkaa, syntymisestä ja kuolemista väestöpolitiikkaa, terveydestä ja sairaudesta terveydenhoitopolitiikkaa – esimerkkejä löytyy kaikkialta.

Ilman tällaista kehitystä ei olisi pohjaa kovalle uutiselle eikä siten kovien ja pehmeiden uutisten erolle Luc Van Poecken tarkoittamassa mielessä. Tämän historiallisen muutoksen jäljittämisen sijasta hän ryhtyykin setvimään Lacanin freudahtavia konseptioita. Mielestäni ne ovat jokseenkin mielenkiinnostomia: miten lapsuuden kokemusten ja sosiaalistumisen myötä subjekti halkeaa, uutisyleisö jakautuu ja viime kädessä uutiset erottautuvat pehmeisiin ja koviin uutisiin.

Suhteessa uutisten tekijöihin, siis tässä jour-

nalistikuntaan, Luc Van Poecke ei testaa tätä ajatusmallia. Loogisesti malli olisi täydellinen, jos ajatellaan, että jakautuneet toimittajat tuottavat jakautuneita uutisia jakautuneelle yleisölle.

Pehmeiden ja kovien uutisten erottelun kannalta analyysi olisi ollut paljon kiinnostavampi, jos se olisi perustunut edes heuristiseen yhteiskunnallisten ja historiallisten prosessien tarkasteluun. Mielestäni tätä kautta voimme olennaisesti pitävämmiin lähestyä niin todellisuuden muutosta kuin sitä uutisintituution ja uutisyleisön kehitystäkin, joka on uutisten jakautumisen takana.

Lopuksi on vielä syytä huomauttaa, että Luc Van Poecken tarkastelema uutismaailma ei ole aivan universaali. Se ei vastaa läheskään täysin esimerkiksi suomalaista uutismaailmaa. Lähinnä hänen tarkastelunsa liittyy niihin maihin, joissa journalismi on selvästi eriytyneempää esimerkiksi eliittilehdistön ja populaarilehdistön osalta tai toisaalta lehti- ja tv-journalismin osalta.

Tämäkin puute heijastelee Luc Van Poecken lähestymistavan ongelmia. Hän muuttaa joidenkin maiden reaalityodellisuuden universaaliksi malliksi.